

അവസ്ഥാവിശകലന ഫോറങ്ങൾ

ഭാഗം 1: പൊതുവിവരങ്ങൾ

1.1 തദ്ദേശസ്ഥാപനത്തെ സംബന്ധിക്കുന്ന അടിസ്ഥാന വിവരങ്ങൾ

1	തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ പേര്		
2	ജില്ല		
3	താലൂക്ക്		
4	ഉൾപ്പെടുന്ന വില്ലേജുകൾ		
5	ആകെ വാർഡുകളുടെ എണ്ണം		
6	ഭൂവിസ്തൃതി (ച.കി)		
7	ജനസംഖ്യ		
	സ്ത്രീകൾ		
	പുരുഷന്മാർ		
8	തദ്ദേശസ്ഥാപന പരിധിയിൽ അധിവസിക്കുന്ന ആദിവാസി വിഭാഗങ്ങൾ		
	ഓരോ വിഭാഗത്തിന്റെയും എണ്ണം (സ്ത്രീകൾ/പുരുഷന്മാർ)		
9	തദ്ദേശസ്ഥാപനത്തിലെ ആകെ സ്കൂളുകളുടെ എണ്ണം		
	സർക്കാർ സ്കൂളുകളുടെ എണ്ണം		
	സർക്കാർ-എയ്ഡഡ് സ്കൂളുകളുടെ എണ്ണം		
10	നിർമ്മിതികൾ	വീടുകളുടെ/ ഫ്ലാറ്റുകളുടെ എണ്ണം/ ഏകദേശ വിസ്തൃതി	
		മറ്റു കെട്ടിടങ്ങളുടെ എണ്ണം/ ഏകദേശ വിസ്തൃതി	
11	ടാർ റോഡുകളുടെ എണ്ണം/ നീളം		
12	കശാപ്പു ശാലകളുടെ എണ്ണം (കോഴിക്കടകൾ, ഇറച്ചി കടകൾ തുടങ്ങിയവ)		
13	മാലിന്യനിർമ്മാർജ്ജനം സംബന്ധിക്കുന്ന വിവരങ്ങൾ	ജൈവമാലിന്യ സംസ്കരണ രീതികൾ	
		അജൈവ മാലിന്യ സംസ്കരണ രീതികൾ	
14	പാരമ്പര്യേതര ഊർജ്ജ സ്രോതസ്സുകൾ (സോളാർ ലാമ്പ്, സോളാർ ഹീറ്റർ, സോളാർ അടുപ്പ് മുതലായവ) ഉപയോഗിക്കുന്ന വീടുകൾ		

1.2 ബി.എം.സി. യുടെ പ്രവർത്തനം സംബന്ധിച്ച വിശദാംശങ്ങൾ

1	തദ്ദേശസ്ഥാപനത്തിൽ ബി.എം.സി. ബോർഡ് സ്ഥാപിച്ചിട്ടുണ്ടോ?	
2	ബി.എം.സി. യ്ക്ക് ഒരു ഓഫീസ് മുറി തദ്ദേശസ്ഥാപനത്തിൽ ഉണ്ടോ?	
3	ബി.എം.സി. യോഗം ചേരാറുണ്ടോ? ഉണ്ടെങ്കിൽ അവസാന മൂന്നു യോഗങ്ങൾ ചേർന്ന തീയതി	
4	ജൈവവൈവിധ്യ പരിപാലനം, കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനം, പരിസ്ഥിതി സംരക്ഷണം, ദുരന്ത നിവാരണം - വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പിൽ ബി.എം.സി. അംഗങ്ങൾ ഉൾപ്പെട്ടിട്ടുണ്ടോ?	
5	ബി.എം.സി. യുടെ വാർഷിക പ്രവർത്തന റിപ്പോർട്ട് ബോർഡിൽ സമർപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടോ? ഉണ്ടെങ്കിൽ സമർപ്പിച്ചിട്ടുള്ള വർഷം	
6	സ്കൂളുകളിൽ (സർക്കാർ/ എയ്ഡഡ്) രൂപീകരിച്ചിട്ടുള്ള ജൈവവൈവിധ്യ ക്ലബ്ബുകളുടെ എണ്ണം	
7	സ്കൂൾതലങ്ങളിൽ ജൈവവൈവിധ്യ രജിസ്റ്ററുകൾ തയ്യാറാക്കിയിട്ടുണ്ടോ? ഉണ്ടെങ്കിൽ പ്രസ്തുത സ്കൂളുകളുടെ പേര് എഴുതുക.	
8	സ്കൂൾതല ജൈവവൈവിധ്യ രജിസ്റ്ററുകളിലെ വിവരങ്ങൾ പി.ബി.ആറിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ടോ?	
9	ബി.എം.സി. യുടെ മേൽനോട്ടത്തിൽ നടത്തിയ ബോധവൽക്കരണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ	
10	പരിസ്ഥിതി-ജൈവവൈവിധ്യ സംരക്ഷണ രംഗത്ത് പ്രാദേശികമായി ബി.എം.സി നടത്തിയിട്ടുള്ള ഇടപെടലുകൾ വിശദമാക്കുക.	
11	പ്രാദേശികതലത്തിൽ ജൈവവൈവിധ്യ പ്രാധാന്യമുള്ളതും സംരക്ഷിക്കപ്പെടേണ്ടതുമായിട്ടുള്ള പ്രദേശങ്ങൾ കണ്ടെത്തിയിട്ടുണ്ടോ?(BHS/ LBHS)	
12	ബി.എം.സി. പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് സഹായകമാകുവാനും വിധി പ്രാദേശികതലത്തിൽ വിദഗ്ദരെ ഉൾപ്പെടുത്തി സാങ്കേതിക സഹായ ഗ്രൂപ്പുകൾ രൂപീകരിച്ചിട്ടുണ്ടോ?	

1.3 ജനകീയ ജൈവവൈവിധ്യ രജിസ്റ്റർ (പി.ബി.ആർ.) സംബന്ധിച്ച വിവരങ്ങൾ*:

1	പി.ബി.ആർ. തയ്യാറാക്കിയ വർഷം/ തീയതി	
2	തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനത്തിൽ പി.ബി.ആർ. സൂക്ഷിച്ചിട്ടുണ്ടോ?	
3	ആരുടെ മേൽനോട്ടത്തിലാണ് പി.ബി.ആർ. സൂക്ഷിച്ചിരിക്കുന്നത്?	
4	പി.ബി.ആർ. അപ്ഡേറ്റ് ചെയ്തിട്ടുണ്ടോ?	
	ഇല്ലെങ്കിൽ നിലവിലെ അവസ്ഥ	
5	ഇ-പി.ബി.ആർ. തയ്യാറാക്കിയിട്ടുണ്ടോ? ഉണ്ടെങ്കിൽ, പൂർത്തിയാക്കിയ തീയതി?	
	ഇല്ലെങ്കിൽ നിലവിലെ അവസ്ഥ	

*ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകൾക്കും, മുനിസിപ്പാലിറ്റികൾക്കും, കോർപ്പറേഷനുകൾക്കും മാത്രം ബാധകം.

1.4 തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ അഡ്മിനിസ്ട്രേറ്റീവ് ഭൂപടം

1.5 തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ വിഭവ ഭൂപടം (Resource Map)

(കാലയളവുകൾ -1991-2000; 2001-2010 & 2011-2021)

1.6 തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ ഭൂവിനിയോഗ ഭൂപടം (Land Use Map)

(കാലയളവുകൾ -1991-2000; 2001-2010 & 2011-2021)

ഭാഗം 2: ജൈവവൈവിധ്യ മേഖലയിലെ അവസ്ഥകൾ

2.1 അടിസ്ഥാന വിവരങ്ങൾ

2.1.1 ഭൂവിനിയോഗം - അവസ്ഥാ വിശകലനം

ക്രമ നം.	ഇനം	വിസ്തൃതി (ഹെക്ടറിൽ)	മാറ്റങ്ങൾ ഉണ്ടായിട്ടുണ്ടോ		ഉണ്ടായിട്ടുള്ള മാറ്റങ്ങൾ	കാരണങ്ങൾ
			ഉണ്ട്	ഇല്ല		
1	ആകെ ഭൂവിസ്തൃതി					
2	കൃഷിക്ക് അനുയോജ്യമായ സ്ഥലം					
3	കൃഷി ചെയ്യുന്ന സ്ഥലം					
4	വനപ്രദേശം					
5	തരിശുഭൂമി					
	കൃഷിയോഗ്യമായത്					
	കൃഷിയോഗ്യമല്ലാത്തത്					
6	മേച്ചിൽപ്പുറങ്ങൾ					
7	കാർഷികേതര ഭൂമി					
8	നെൽവയലുകൾ					
	കൃഷി ചെയ്യുന്നവ					
	കൃഷിയോഗ്യമാണെങ്കിലും ചെയ്യാത്തവ					
	കൃഷിയോഗ്യമായവ					

സ്രോതസ്സുകൾ:

1. പി.ബി.ആർ.
2. കൃഷിഭവൻ
3. വികസനരേഖ
4. കെ.എസ്.എൽ.യു.ബി.
5. സെൻസസ് ഡാറ്റാ
6. പഞ്ചായത്ത് ലെവൽ സ്റ്റാറ്റിസ്റ്റിക്സ്,
7. നീർത്തട മാസ്റ്റർ പ്ലാൻ തുടങ്ങിയവ

2.1.2 മണ്ണിന്റെ ഘടന - - അവസ്ഥാ വിശകലനം

ക്രമ നം	പ്രധാന മണ്ണിനങ്ങൾ	നിറവും ഘടനയും	അനുയോജ്യമായ വിളകൾ	അല്ല-കുഴാര സൂചിക	മാറ്റങ്ങൾ ഉണ്ടായിട്ടുണ്ടോ		ഉണ്ടായിട്ടുള്ള മാറ്റങ്ങൾ	കാരണങ്ങൾ
					ഉണ്ട്	ഇല്ല		

സ്രോതസ്സുകൾ:

1. പി.ബി.ആർ.
2. കൃഷിഭവൻ
3. കെ.എസ്.എൽ.യു.ബി.
4. നീർത്തട മാസ്റ്റർ പ്ലാൻ തുടങ്ങിയവ

2.1.3. കാലാവസ്ഥാ ഘടകങ്ങളിലെ മാറ്റങ്ങൾ

ക്രമ നം.	കാലാവസ്ഥാ ഘടകങ്ങൾ	കഴിഞ്ഞ 25-30 വർഷത്തിൽ ഉണ്ടായിട്ടുള്ള മാറ്റം		
		വർദ്ധിക്കുന്നു	കുറഞ്ഞു	മാറ്റമില്ല
1	താപനില			
2	ആർദ്രത			
3	കാറ്റിന്റെ ഗതി			
4	മഴ ലഭ്യത:			
	ഇടവപ്പാതി			
	തൂലാവർഷം			
	വേനൽമഴ			

2.1.4. കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനം - വിശകലനം

ക്രമ നം.	കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനം മൂലം പ്രാദേശികതലത്തിൽ നേരിടുന്ന പ്രത്യാഘാതങ്ങൾ	കഴിഞ്ഞ 25-30 വർഷത്തിൽ ഉണ്ടായിട്ടുള്ള പ്രത്യാഘാതങ്ങൾ കണ്ടെത്തുക		ഉണ്ടെങ്കിൽ രൂക്ഷമായി നേരിട്ട വർഷം/ കാലയളവ്
		ഉണ്ട്	ഇല്ല	
1	വെള്ളപ്പൊക്കം			
2	വരൾച്ച			
3	കാട്ടുതീ			
3	കൊടുകൊടി			
4	പേമാരി/ അതിതീവ്രമഴ			
5	താപവ്യതിയാനം			
6	മണ്ണിടിച്ചിൽ			
7	ഉരുൾപ്പൊട്ടൽ			
8	കൂടിയ താപനില			
9	സൂര്യതാപം/ സൂര്യഘാതം			
10	വേലിയേറ്റം			
11	തീരശോഷണം			
13	വിള/സസ്യജന്യ രോഗങ്ങൾ (ഉണ്ടെങ്കിൽ ഏത് രോഗമെന്ന് കാരണം സഹിതം വ്യക്തമാക്കുക)			
14	ജന്തുജന്യ രോഗങ്ങൾ (ഉണ്ടെങ്കിൽ ഏത് രോഗമെന്ന് കാരണം സഹിതം വ്യക്തമാക്കുക)			

2.2. കാർഷിക ജൈവവൈവിധ്യം (Agro Biodiversity) - അവസ്ഥാ വിശകലനം

എ) വിളകൾ

ക്രമ നം	കാർഷിക വിളകൾ	വിള	കൃഷി ചെയ്യുന്ന ഏകദേശ വിസ്തൃതി	ഇനം (തനതിനം/നാടൻ/സങ്കരയിനം/വിദേശയിനം)	അവസ്ഥാ വിശകലനം								മാറ്റങ്ങൾക്കുള്ള കാരണങ്ങൾ (ഉദാ: കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനം, തീവ്രമഴ, വരൾച്ച, പ്രകൃതിദുരന്തങ്ങൾ, ആവാസവ്യവസ്ഥാ ശോഷണം, മറ്റുള്ളവ, തുടങ്ങിയവ)	
					കൃഷിയിൽ മാറ്റങ്ങൾ ഉണ്ടായിട്ടുണ്ടോ?		ഉണ്ടായിട്ടുള്ള മാറ്റങ്ങൾ	കുറഞ്ഞു കൊണ്ടിരിക്കുന്നു (എത്രനാൾ മുതൽ)	കൂടി കൊണ്ടിരിക്കുന്നു (എത്രനാൾ മുതൽ)	തീരെയില്ലാതായി (എത്രനാൾ മുതൽ)	വീണ്ടെടുക്കാവുന്നവ	പുതിയതായി കണ്ടുവരുന്നവ (എത്രനാൾ മുതൽ)		
					ഉണ്ട്	ഇല്ല								
1	ധാന്യങ്ങൾ (ഉദാ: നെല്ല്, തിന, ചാമ, റാഗി തുടങ്ങിയവ)													
2	കിഴങ്ങുവർഗ്ഗങ്ങൾ (ഉദാ: മരച്ചീനി, കാച്ചിൽ, ചേന, ചേമ്പ്, നനകിഴങ്ങ്, കൂവക്കിഴങ്ങ് തുടങ്ങിയവ)													
3	പഴവർഗ്ഗങ്ങൾ (ഉദാ: വാഴ, കൈതച്ചക്ക, തുടങ്ങിയവ)													
4	പച്ചക്കറികൾ (ഉദാ: വെണ്ട, വെള്ളരി, കത്തിരിക്ക, അമരക്ക, അച്ചിങ്ങ, തുടങ്ങിയവ)													

5	പയറുവർഗ്ഗങ്ങൾ (ഉദാ: തുവരപ്പയർ, ചെറുപയർ, വൻപയർ തുടങ്ങിയവ)												
6	സുഗന്ധദ്രവ്യങ്ങൾ (ഉദാ: ഏലം, ജാതി, കുരുമുളക്, ഗ്രാമ്പൂ, വാനില തുടങ്ങിയവ)												
7	നാണ്യവിളകൾ/ തോട്ടവിളകൾ (ഉദാ: കശുവണ്ടി, റബ്ബർ, കമുകി, തെങ്ങി, തേയില, കാപ്പി തുടങ്ങിയവ)												
8	എണ്ണക്കുരുവിളകൾ (ഉദാ: എള്ള്)												
9.	ഔഷധസസ്യകൃഷി (ഉദാ: തിപ്പലി, നീല യമരി, കൊടുവേലി, രാമച്ചം, തുടങ്ങിയ വ)												
10.	മറ്റുള്ളവ (ഉദാ: കരിമ്പ്, തീറ്റപ്പുല്ല്, പുകൃഷി, കുൺകൃഷി തുടങ്ങിയവ)												

സ്രോതസ്സുകൾ:

1. പി.ബി.ആർ.
2. കൃഷിഭവൻ, മൃഗസംരക്ഷണ വകുപ്പ്, ഫാമുകൾ
3. വികസനരേഖ

ബി) മൃഗസമ്പത്ത് (കന്നുകാലികൾ, കോഴി, മത്സ്യങ്ങൾ, തുടങ്ങിയവ)

ക്രമ നം	ഫാം ഇനങ്ങൾ/ വളർത്തുമൃഗങ്ങൾ/ വളർത്തുപക്ഷികൾ	ഇനം (തനതിനം/ നാടൻ/ സകരയിനം/ വിദേശയിനം)	ഏകദേശ എണ്ണം	അവസ്ഥാ വിശകലനം						മാറ്റങ്ങൾക്കുള്ള കാരണങ്ങൾ (ഉദാ: കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനം, തീവ്രമഴ, വരൾച്ച, പ്രകൃതി ദുരന്തങ്ങൾ, ആവാസവ്യവസ്ഥാ ശോഷണം, മറ്റുള്ളവ, തുടങ്ങിയവ)
				മാറ്റങ്ങൾ ഉണ്ടായിട്ടുണ്ടോ?	കുറഞ്ഞുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു (ഏത്രനാൾ മുതൽ)	കൂടിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു (ഏത്രനാൾ മുതൽ)	തീരെയില്ലാതായി (ഏത്രനാൾ മുതൽ)	വീണ്ടെടുക്കാവുന്നവ	പുതിയതായി കണ്ടുവരുന്നവ (ഏത്രനാൾ മുതൽ)	
1	കന്നുകാലികൾ									
2	കോഴിവളർത്തൽ									
3	ആടു വളർത്തൽ									
4	മത്സ്യങ്ങൾ	ശുദ്ധ ജലം								
		ഓരു ജലം								
4.	ഇറച്ചിക്കായി വളർത്തുന്നവ (ഉദാ: പന്നി, മൂയൽ, തുടങ്ങിയവ)									
5.	ഓമനമൃഗങ്ങൾ (ഉദാ: നായ, പൂച്ച, തുടങ്ങിയവ)									
6	മറ്റുള്ളവ (കുതിര, കഴുത, എമു, തുടങ്ങിയവ)									

സ്രോതസ്സുകൾ:

1. പി.ബി.ആർ.
2. കൃഷിഭവൻ, മൃഗസംരക്ഷണ വകുപ്പ്, ഫാമുകൾ
3. വികസനരേഖ, കന്നുകാലി സെൻസസ് റിപ്പോർട്ട്, പഞ്ചായത്തുകളിലെ സമ്പൂർണ്ണ ശുചിത്വ രേഖ

സി) തദ്ദേശയിനങ്ങളായിട്ടുള്ള വിളകൾ/ വളർത്തുമൃഗങ്ങൾ/ വളർത്തുപക്ഷികൾ (പ്രസ്തുത പ്രദേശത്ത് മാത്രം കാണപ്പെടുന്നതോ/ പ്രസ്തുത പ്രദേശത്തിന്റെ തനതായിട്ടുള്ളതോ ആയവ ഉൾപ്പെടുത്താവുന്നതാണ്)

ക്രമ നം.	വിളയിനം/ വളർത്തിനം (പ്രാദേശിക നാമവും, ശാസ്ത്രീയ നാമവും)	നിലവിൽ കൃഷി ചെയ്യുകയോ പരിപാലിക്കുകയോ ചെയ്യുന്നുണ്ടോ? ഉണ്ടെങ്കിൽ, വിസ്തൃതി (വളർത്തിനങ്ങളാണെങ്കിൽ എണ്ണം)	കൃഷി ചെയ്യുന്നതോ പരിപാലിക്കുന്നതോ ആയ വ്യക്തി/ സ്ഥാപനത്തിന്റെ പേരും വിലാസവും	അന്യം നിന്നും കൊണ്ടിരിക്കുന്നവ	മുൻപുണ്ടായിരുന്നവ	ഭൗമസൂചിക പട്ടികയിൽ ഉൾപ്പെട്ടിട്ടുണ്ടോ?

സ്രോതസ്സുകൾ:

1. പി.ബി.ആർ.
2. കൃഷിവേൻ
3. മൃഗസംരക്ഷണ വകുപ്പ്
4. വികസനരേഖ

ഡി) വിപണികൾ, വളർത്തുമൃഗങ്ങളുടെ വിൽപ്പനകേന്ദ്രങ്ങൾ (Pet shops), നഴ്സറികൾ, തുടങ്ങിയവ സംബന്ധിക്കുന്ന വിവരങ്ങൾ

ക്രമ നം	ശേഖരിക്കേണ്ട വിവരങ്ങൾ	എണ്ണം	കാണപ്പെടുന്ന/ വില്പന നടത്തുന്ന ഇനങ്ങൾ	
			തനതിനങ്ങൾ	വിദേശയിനങ്ങൾ
1	നഴ്സറികളുടെ വിശദാംശങ്ങൾ			
2	വളർത്തുമൃഗങ്ങൾ/പക്ഷികൾ എന്നിവയുടെ വിൽപ്പന കേന്ദ്രങ്ങളുടെ എണ്ണം			
3	വിപണികൾ/ ചന്തകൾ	എണ്ണം	വിപണനം നടത്തുന്ന ഇനങ്ങൾ/ ഉൽപ്പന്നങ്ങൾ	

സ്രോതസ്സുകൾ:

1. പി.ബി.ആർ.
2. കൃഷിവേൻ
3. മൃഗസംരക്ഷണ വകുപ്പ്
4. വികസനരേഖ

ഇ) തനതിനങ്ങൾ / തദ്ദേശീയ ഇനങ്ങളുടെ സംരക്ഷകരായിട്ടുള്ള കർഷകരുടെ
(ജനിതക സംരക്ഷകർ - Genome Saviours/ ഫാം സ്കൂളുകൾ) വിശദാംശങ്ങൾ:

ക്രമ നം.	ജനിതക സംരക്ഷകന്റെ പേര്, വയസ്സ്, മേൽവിലാസം	സംരക്ഷിക്കുന്ന ഇനം/ ഇനങ്ങൾ (പ്രാദേശിക നാമവും, ശാസ്ത്രീയ നാമവും)	പ്രസ്തുത ഇനം കൃഷി ചെയ്യുന്ന വിസ്തൃതി (ഹെക്ടറിൽ)/ വളർത്തിനമാണെങ്കിൽ സംരക്ഷിക്കുന്നവയുടെ എണ്ണം	ജീനോം സേവിയർ അവാർഡ്/ ലഭിച്ചിട്ടുണ്ടോ?	ജൈവവൈവിധ്യ ബോർഡിന്റെ ഫാം സ്കൂൾ സാമ്പത്തിക സഹായം ലഭിച്ചിട്ടുണ്ടോ?

സ്രോതസ്സുകൾ:

1. കൃഷിവേൻ
2. മൃഗസംരക്ഷണ വകുപ്പ്
3. വികസനരേഖ
4. പി.ബി.ആർ.
5. സംസ്ഥാന ജൈവവൈവിധ്യ ബോർഡ്

2.3. ജൈവജാതി വൈവിധ്യം (Species diversity) - അവസ്ഥാ വിശകലനം

2.3.1 സസ്യയിനങ്ങൾ

(പഴവർഗ്ഗ ചെടികൾ, ഔഷധസസ്യങ്ങൾ, അലങ്കാരച്ചെടികൾ, വൃക്ഷങ്ങൾ, കുറ്റിച്ചെടികൾ, ഓഷധികൾ, വള്ളിച്ചെടികൾ, തുടങ്ങിയ വിവിധ വിഭാഗത്തിൽപ്പെട്ട സസ്യങ്ങളെക്കുറിച്ച് ഉൾപ്പെടുത്താവുന്നതാണ്)

ക്രമ നം.	വിഭാഗം	തനതിനങ്ങൾ			തദ്ദേശീയമായിട്ട് മാത്രം കാണപ്പെടുന്നവ			വംശനാശ ഭീഷണി നേരിടുന്നവ (അന്യം നിന്നു പോകുന്നവ)			മുൻപുണ്ടായിരുന്നതും ഇപ്പോഴില്ലാത്തതും ആയവ			മുൻപുണ്ടായിരുന്നതും, വീണ്ടെടുക്കാവുന്നതും ആയിട്ടുള്ളവ		
		പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയ നാമം	മാറ്റങ്ങൾ/കാരണങ്ങൾ	പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയ നാമം	മാറ്റങ്ങൾ/കാരണങ്ങൾ	പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയ നാമം	മാറ്റങ്ങൾ/കാരണങ്ങൾ	പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയ നാമം	മാറ്റങ്ങൾ/കാരണങ്ങൾ	പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയ നാമം	മാറ്റങ്ങൾ/കാരണങ്ങൾ
1	പഴവർഗ്ഗച്ചെടികൾ															
2	ഔഷധസസ്യങ്ങൾ															
3	അലങ്കാരച്ചെടികൾ															
4	വൃക്ഷങ്ങൾ															
5	കുറ്റിച്ചെടികൾ															
6	ഓഷധികൾ															
7	വള്ളിച്ചെടികൾ															
8	പുല്ലിനങ്ങൾ															
9	ജലസസ്യങ്ങൾ															
10	അധിനിവേശസസ്യങ്ങൾ															
11	അധിനിവേശജലസസ്യങ്ങൾ															

2.3.2 ജന്തുക്കൾ

(സസ്തനികൾ, പക്ഷികൾ, മത്സ്യങ്ങൾ, ഉരഗങ്ങൾ, ഉഭയജീവികൾ, ഷഡ്‌പദങ്ങൾ, മറ്റിനങ്ങൾ തുടങ്ങിയ വിഭാഗത്തിൽപ്പെട്ട ജന്തുക്കളെക്കുറിച്ച് ഉൾപ്പെടുത്താവുന്നതാണ്)

ക്രമ നം.	വിഭാഗം	തനതിനങ്ങൾ			തദ്ദേശീയമായിട്ട് മാത്രം കാണപ്പെടുന്നവ			വംശനാശ ഭീഷണി നേരിടുന്നവ (അന്യം നിന്നു പോകുന്നവ)			മുൻപുണ്ടായിരുന്നതും ഇപ്പോഴില്ലാത്തതും ആയവ			മുൻപുണ്ടായിരുന്നതും, വീണ്ടെടുക്കാവുന്നതും ആയിട്ടുള്ളവ		
		പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയ നാമം	മാറ്റങ്ങൾ/കാരണങ്ങൾ	പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയ നാമം	മാറ്റങ്ങൾ/കാരണങ്ങൾ	പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയ നാമം	മാറ്റങ്ങൾ/കാരണങ്ങൾ	പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയ നാമം	മാറ്റങ്ങൾ/കാരണങ്ങൾ	പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയ നാമം	മാറ്റങ്ങൾ/കാരണങ്ങൾ
1	ഷഡ്‌പദങ്ങൾ															
2	ഉഭയജീവികൾ															
3	ഉരഗങ്ങൾ															
4	മത്സ്യങ്ങൾ	ശുദ്ധ ജലം														
		ഓരു ജലം														
		കടൽ														
5	പക്ഷികൾ															
6	സസ്തനികൾ															
7	ജല ജന്തുക്കൾ	ശുദ്ധ ജലം														
		ഓരു ജലം														
		കടൽ														

8	അധിനിവേശ ജന്തുക്കൾ															
9	അധിനിവേശ ജലജന്തുക്കൾ															

സ്രോതസ്സുകൾ:

1. കൃഷിഭവൻ
2. മൃഗസംരക്ഷണ വകുപ്പ്
3. ഗവേഷണ സ്ഥാപനങ്ങൾ
4. അധ്യാപകർ (സുവോളജി/ ബോട്ടണി വിഭാഗം)
5. വികസനരേഖ
6. പി.ബി.ആർ.

2.4. ആവാസവ്യവസ്ഥ വൈവിധ്യം (Ecosystem diversity) - അവസ്ഥാ വിശകലനം

(പ്രാദേശികമായിട്ട് കാണപ്പെടുന്ന സ്വാഭാവികവും, മനുഷ്യ നിർമ്മിതവുമായ വിവിധ കര, ജല ആവാസവ്യവസ്ഥകൾ ഉൾപ്പെടുത്താവുന്നതാണ്).

ക്രമ നം.	ആവാസവ്യവസ്ഥ	കാണപ്പെടുന്ന വാർഡ്, ഏകദേശ വിസ്തൃതി	ഉടമസ്ഥാവകാശം	പ്രത്യേകതകൾ	നിലവിലെ പരിപാലന രീതികൾ	സംരക്ഷണ പ്രാധാന്യം
1	വനങ്ങൾ					
2	കുന്നുകൾ/ മലകൾ					
3	കാവുകൾ					
4	കൊറ്റില്ലങ്ങൾ					
5	തുരുത്തുകൾ (Islands)					
6	പച്ചത്തുരുത്തുകൾ	സ്വാഭാവികം				
		മനുഷ്യ നിർമ്മിതം				
7	പുൽമേടുകൾ					
8	കണ്ടൽക്കാടുകൾ					
9	ചതുപ്പുകൾ					
10	പുഴകൾ/ പുഴയോരങ്ങൾ					
11	അരുവികൾ					

12	അഴിമുഖങ്ങൾ					
13	കായലുകൾ					
14	കടൽ/ തീരപ്രദേശം					
15	നെൽപ്പാടങ്ങൾ					
16	നീരുറവകൾ/ കുളങ്ങൾ					
17	മറ്റുള്ളവ (ഉദാ: ജൈവവൈവിധ്യ പാർക്കുകൾ, ഫാമുകൾ, തോട്ടങ്ങൾ, പ്രാദേശികമായിട്ടുള്ള മറ്റു തനത് ആവാസ കേന്ദ്രങ്ങൾ, തുടങ്ങിയവ)					

സ്രോതസ്സുകൾ:

1. അനുബന്ധ വകുപ്പുകൾ
2. ഗവേഷണ സ്ഥാപനങ്ങൾ
3. അധ്യാപകർ (സുവോളജി/ബോട്ടണി/എൻവയൺമെന്റൽസയൻസ്/ലൈഫ്സയൻസ് വിഭാഗം)
4. വികസനരേഖ
5. പി.ബി.ആർ.

2.5. ജൈവവിഭവങ്ങളുടെ ഉപയോഗം, ശേഖരണം - അവസ്ഥാ വിശകലനം

(പ്രാദേശത്തു നിന്നും ശേഖരിക്കപ്പെടുന്ന എല്ലാത്തരം ജൈവവിഭവങ്ങളെക്കുറിച്ചുമുള്ള വിവരങ്ങൾ)

ക്രമ നം.	വാണിജ്യാവശ്യത്തിനായി പ്രാദേശികമായി ശേഖരിക്കപ്പെടുന്ന ജൈവവിഭവം		ശേഖരിക്കപ്പെടുന്ന സസ്യത്തിന്റെ/ജന്തുവിന്റെ ഭാഗം, ഏകദേശ അളവ്/എണ്ണം	ശേഖരിക്കപ്പെടുന്ന സ്ഥലം (സ്വകാര്യം/പൊതുസ്ഥലം)	തദ്ദേശസ്ഥാപനത്തിന്റെ/ ബി.എം.സി. യുടെ അനുമതിയോടുകൂടിയാണോ ജൈവവിഭവങ്ങൾ ശേഖരിക്കപ്പെടുന്നത്?	വാണിജ്യാവശ്യത്തിനായി ജൈവവിഭവം ശേഖരിക്കുന്ന വ്യക്തി/സ്ഥാപനം	വാണിജ്യാവശ്യത്തിനായി ജൈവവിഭവം ശേഖരിക്കുന്നവരിൽ നിന്നും ലഭിക്കുന്ന ഊടാക്കുന്നുണ്ടോ? ഉണ്ടെങ്കിൽ എത്ര ശതമാനം	ജൈവവിഭവ ശേഖരണം സംബന്ധിക്കുന്ന രജിസ്റ്റർ ബി.എം.സി. സൂക്ഷിച്ചിട്ടുണ്ടോ?
	പ്രാദേശിക നാമം	ശാസ്ത്രീയ നാമം						

2.6. ജൈവവിഭവങ്ങളും അവയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട പരമ്പരാഗത അറിവുകളുടെയും സൂക്ഷിപ്പ് - അവസ്ഥാ വിശകലനം
 (പ്രാദേശികതലത്തിൽ ജൈവവിഭവങ്ങളുമായി ബന്ധപ്പെട്ട പരമ്പരാഗത അറിവുകളുടെ വിശദാംശങ്ങൾ)

ക്രമ നം .	പ്രദേശത്തെ ജൈവവിഭവങ്ങളുമായി ബന്ധപ്പെട്ട പരമ്പരാഗത അറിവുകളുടെ പേര്, വയസ്സ്, മേൽവിലാസം, ഫോൺ നം. (വ്യക്തി/കുടുംബം)	പ്രവർത്തന മേഖല	പ്രസ്തുത പരമ്പരാഗത അറിവുകൾ പി.ബി.ആറിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ടോ?	പരമ്പരാഗത അറിവുടമ അറിവുകൾ കൈമാറാൻ സന്നദ്ധനാണോ?	പ്രസ്തുത അറിവുകൾ പി.ബി.ആറിൽ അല്ലാതെ മറ്റെവിടെങ്കിലും രേഖപ്പെടുത്തുകയോ, ഡോക്യുമെന്റു ചെയ്യുകയോ ചെയ്തിട്ടുണ്ടോ? ഉണ്ടെങ്കിൽ വിശദാംശങ്ങൾ	പ്രസ്തുത പരമ്പരാഗത അറിവുകളെ ആസ്പദമാക്കി ഏതെങ്കിലും ഉൽപ്പന്നങ്ങൾ വിപണിയിൽ ലഭ്യമാക്കുന്നുണ്ടോ? ഉണ്ടെങ്കിൽ വിശദാംശങ്ങൾ

ഭാഗം 3: നിലവിലെ പ്രശ്നങ്ങൾ, സാധ്യതകൾ, പരിഹാരങ്ങൾ

കാർഷിക ജൈവവൈവിധ്യം , ജൈവജാതി വൈവിധ്യം, ആവാസവ്യവസ്ഥ വൈവിധ്യം എന്നീ മേഖലകളുമായി ബന്ധപ്പെട്ടുള്ള നിലവിലെ പ്രശ്നങ്ങളും, സാധ്യതകളും, പരിഹാരങ്ങളും ഉൾപ്പെടുത്തുക.

ക്രമ നം.	വിവിധ മേഖലകൾ	പാരിസ്ഥിതിക/ ജൈവവൈവിധ്യ ഘടകങ്ങൾ നേരിടുന്ന			സാധ്യതകൾ	പരിഹാരങ്ങൾ
		പ്രശ്നങ്ങൾ	കാരണങ്ങൾ*	തീവ്രത		
1	കാർഷിക ജൈവവൈവിധ്യം					
2	ജൈവജാതി വൈവിധ്യം					
3	ആവാസവ്യവസ്ഥ വൈവിധ്യം					
4	ജൈവവിഭവങ്ങളുടെ സുസ്ഥിരോപയോഗം ഉറപ്പുവരുത്തൽ (പ്രത്യേകതയുള്ളതും, സ്വാഭാവികവുമായും, പ്രാദേശികതലത്തിൽ കണ്ടുവരുന്ന ജൈവവിഭവങ്ങളുടെ സുസ്ഥിരോപയോഗം, മുല്യവർദ്ധിത ഉൽപ്പന്നങ്ങൾ എന്നിവ സംബന്ധിച്ച പ്രശ്നങ്ങൾ, സാധ്യതകൾ, പരിഹാരങ്ങൾ എന്നിവ ഉൾപ്പെടുത്തുക)					
5	*2018 ലെ പ്രളയം, പ്രകൃതി ദുരന്തങ്ങൾ എന്നിവ മൂലം കാർഷിക, ജൈവ-ആവാസവ്യവസ്ഥകൾക്കുണ്ടായിട്ടുള്ള മാറ്റങ്ങൾ (പ്രത്യേകം ചേർക്കുക)					

ഭാഗം 4: പരിസ്ഥിതി - ജൈവവൈവിധ്യ സംരക്ഷണ പദ്ധതികൾ

4.1 നടപ്പിലാക്കിയ പദ്ധതികൾ

ബി.എം.സി. യുടെയും തദ്ദേശസ്ഥാപനത്തിന്റെയും മേൽനോട്ടത്തിൽ കഴിഞ്ഞ അഞ്ചു വർഷക്കാലയളവിൽ (2018 മുതൽ 2023 വരെ) നടപ്പിലാക്കിയ പരിസ്ഥിതി-ജൈവവൈവിധ്യ സംരക്ഷണ പദ്ധതികളുടെ വിശദാംശങ്ങൾ

ക്രമ നം.	നടപ്പിലാക്കിയ പദ്ധതിയുടെ പേര്	പദ്ധതി തുക, സാമ്പത്തിക സ്രോതസ്സ്	നടപ്പിലാക്കിയ വർഷം/ വർഷങ്ങൾ	പദ്ധതിയുടെ നിലവിലെ അവസ്ഥ*	പദ്ധതിയിലൂടെ കൈവരിച്ച നേട്ടം

*ഫലപ്രദമായി പൂർത്തീകരിച്ചു/ തുടരുന്നു / പൂർത്തീകരിക്കാതെ ഉപേക്ഷിച്ചു.

4.2 നടപ്പിലാക്കുവാനുദ്ദേശിക്കുന്ന പദ്ധതികൾ

(ഭാഗം 3 ൽ കണ്ടെത്തിയ പ്രശ്നങ്ങളുടെയും, സാധ്യതകളുടെയും പരിഹാരമെന്ന നിലയിലുള്ള പദ്ധതികൾ ഉൾപ്പെടുത്തണം)

ബി.എം.സി. യുടെയും തദ്ദേശസ്ഥാപനത്തിന്റെയും മേൽനോട്ടത്തിൽ പ്രാദേശികതല പരിസ്ഥിതി ജൈവവൈവിധ്യ സംരക്ഷണം, ജൈവവിഭവങ്ങളുടെ സുസ്ഥിരോപയോഗം എന്നിവയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് (പി.ബി.ആർ. അടിസ്ഥാനരേഖയായി പരിഗണിച്ചുകൊണ്ട്) നടപ്പിലാക്കുവാനുദ്ദേശിക്കുന്ന ഹ്രസ്വ-ദീർഘകാല പദ്ധതികൾ

ക്രമ നം.	നടപ്പിലാക്കുവാനുദ്ദേശിക്കുന്ന പദ്ധതിയുടെ പേര്	പദ്ധതി തുക, സാമ്പത്തിക സ്രോതസ്സ്	പദ്ധതി കാലയളവ്	പദ്ധതിയുടെ ലക്ഷ്യങ്ങൾ	പദ്ധതിയിലൂടെ കൈവരിക്കുന്ന നേട്ടങ്ങൾ	നിർവ്വഹണ ചുമതല	കൈവരിക്കുന്ന KM-GBF/ NBT ലക്ഷ്യങ്ങൾ
ഉദാ:	കണ്ടൽ വ്യാപനം	5 ലക്ഷം, തദ്ദേശ സ്ഥാപനം	2 വർഷം	പുഴയോര സംരക്ഷണം, മത്സ്യങ്ങളുടെ പ്രജനനം, ചെറു ജീവികൾക്ക് ആവാസം ഒരുക്കൽ തുടങ്ങിയവ	ആവാസ വ്യവസ്ഥാ പുനഃസ്ഥാപനം	തദ്ദേശ സ്ഥാപനം, ബി.എം.സി.	ലക്ഷ്യങ്ങൾ 2,3,4,8

(ഒപ്പ്)
ബി.എം.സി.
ചെയർപേഴ്സൺ

(ഒപ്പ്)
ബി.എം.സി.
സെക്രട്ടറി

(ഒപ്പ്)
ബി.എം.സി.
കൺവീനർ

4.3. കൂൻമിംഗ് മോൺട്രിയൽ ഗ്ലോബൽ ബയോഡൈവേഴ്സിറ്റി ഫ്രെയിംവർക്ക്-
ദേശീയ ജൈവവൈവിധ്യ ലക്ഷ്യങ്ങൾ കൈവരിക്കൽ - അവലോകനം

ക്രമ നം.	ദേശീയ ജൈവ വൈവിധ്യ ലക്ഷ്യങ്ങൾ	സൂചകങ്ങൾ	പ്രവർത്തന രീതി	ലക്ഷ്യം കൈവരിക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ടോ ഇല്ലയോ എന്ന് വ്യക്തമാക്കുക*
ഉദാ:	ദേശീയ ലക്ഷ്യം 2- ആവാസവ്യവസ്ഥാ പുനഃസ്ഥാപനം	ആവാസകേന്ദ്രങ്ങളുടെ വ്യാപനം, പുനരുജ്ജീവനം നടത്തിയ സ്വാഭാവിക ആവാസകേന്ദ്രങ്ങൾ എന്നിവയുടെ എണ്ണം, വിസ്തൃതി, തുടങ്ങിയവ.	കാവുകളുടെ സംരക്ഷണം, കണ്ടൽവൽക്കരണം, പുഴയോരസംരക്ഷണം	ഉണ്ട് (പൂർണ്ണമായും/ ഭാഗികമായിട്ട്)

*പ്രാദേശികതലത്തിൽ തദ്ദേശസ്ഥാപനങ്ങൾ നേരിട്ട് നടപ്പിലാക്കുന്നതും അനുബന്ധ വകുപ്പുകൾ നടപ്പിലാക്കുന്നതുമായ പ്രവർത്തനങ്ങൾ വിലയിരുത്തിയാവണം ഓരോ ലക്ഷ്യവും കൈവരിക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ടോ എന്ന് അവലോകനം ചെയ്യേണ്ടത്. ഓരോ ലക്ഷ്യങ്ങൾക്കനുസൃതമായിട്ടുള്ള സൂചകങ്ങളും പ്രവർത്തനരീതികളും ടി മാർഗ്ഗരേഖയുടെ ഭാഗമായി ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്.

ഓരോ ലക്ഷ്യവും 2030 നകം കൈവരിക്കേണ്ടതുള്ളതിനാൽ ആയതിന്മേലുള്ള അവലോകനം വർഷം തോറും ബി.എം.സി. യുടെ നേതൃത്വത്തിൽ നടപ്പിലാക്കേണ്ടതാണ്. കൂടാതെ പ്രസ്തുത ലക്ഷ്യങ്ങൾ കൈവരിക്കുന്നതിനുള്ള കർമ്മപദ്ധതികൾ തയ്യാറാക്കി, ബന്ധപ്പെട്ട വകുപ്പുകളുടെ സഹകരണത്തോടെ നടപ്പിലാക്കുന്നതിനുള്ള നടപടികളും കൈക്കൊള്ളേണ്ടതാണ്.

**പ്രാദേശികതല ജൈവവൈവിധ്യ പരിപാലന കർമ്മപദ്ധതി തയ്യാറാക്കൽ - റിപ്പോർട്ട്
സമർപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള മാതൃക**

1. കവർ പേജ് (മാതൃക ഉൾപ്പെടുത്തുന്നു)
2. സാക്ഷ്യപത്രം (മാതൃക ഉൾപ്പെടുത്തുന്നു)
3. ആമുഖം (ബി.എം.സി. ചെയർപേഴ്സൺ)
4. പ്രാദേശികതല ജൈവവൈവിധ്യ പരിപാലന കർമ്മപദ്ധതി തയ്യാറാക്കൽ -
നാൾവഴിയിലൂടെ
5. അവസ്ഥാവിശകലനം
  - ഭാഗം 1 - പൊതുവിവരങ്ങൾ
  - ഭാഗം 2 - ജൈവവൈവിധ്യ മേഖലയിലെ അവസ്ഥകൾ
    - 2.1. അടിസ്ഥാന വിവരങ്ങൾ
    - 2.2. കാർഷിക ജൈവവൈവിധ്യം
    - 2.3. ജൈവജാതി വൈവിധ്യം
    - 2.4. ആവാസവ്യവസ്ഥ വൈവിധ്യം
    - 2.5. ജൈവവിഭവങ്ങളുടെ ഉപയോഗം, ശേഖരണം
    - 2.6. ജൈവവിഭവങ്ങളും അവയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട പരമ്പരാഗത
അറിവുകളുടെയും സൂക്ഷിപ്പ്
  - ഭാഗം 3 - നിലവിലെ പ്രശ്നങ്ങൾ, സാധ്യതകൾ, പരിഹാരങ്ങൾ
  - ഭാഗം 4 - പരിസ്ഥിതി - ജൈവവൈവിധ്യ സംരക്ഷണ പദ്ധതികൾ
6. അനുബന്ധം

കവർ പേജ് (മാതൃക)

പ്രാദേശികതല ജൈവവൈവിധ്യ പരിപാലന കർമ്മപദ്ധതി
(2023-2028)

..... ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത്/ നഗരസഭ, ... ജില്ല

തയ്യാറാക്കിയത്:

ജൈവവൈവിധ്യ പരിപാലന സമിതി (ബി.എം.സി.)

..... ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത്/ നഗരസഭ

സാങ്കേതിക സഹായം:

കേരള സംസ്ഥാന ജൈവവൈവിധ്യ ബോർഡ്
തിരുവനന്തപുരം

സാക്ഷ്യപത്രം

..... ജില്ലയിലെ.....ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത്/ നഗരസഭ 2023-28 കാലയളവിലേക്ക് തയ്യാറാക്കിയ പ്രാദേശികതല ജൈവവൈവിധ്യ പരിപാലന കർമ്മപദ്ധതി .....തീയതിയിലെ .....നമ്പർ തീരുമാന പ്രകാരം ബി.എം.സിയും ..... തീയതിയിലെ .....നമ്പർ തീരുമാനപ്രകാരം ഭരണസമിതിയും അംഗീകരിച്ചിട്ടുള്ളതായി സാക്ഷ്യപ്പെടുത്തുന്നു.

സെക്രട്ടറി

ചെയർപേഴ്സൺ

..... ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത്/ നഗരസഭ
ബി.എം.സി.

..... ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത്/ നഗരസഭ
ബി.എം.സി.

(സീൽ)